

SOPIMUS JOHDANNAISSOPIMUSTEN YLEISISTÄ EHDOSTA

Pankki (jäljempänä "**pankki**" tai "**sopijapuoli**") ja asiakas (jäljempänä "**asiakas**" tai "**sopijapuoli**") sopivat yleisistä ehdoista, joita sovelletaan pankin ja asiakkaan välisiin tämän sopimuksen ("**yleissopimus**") liitteinä olevissa tuotekuvauksissa määriteltyihin yksittäisiin tai muihin pankin ja asiakkaan määrittämiin johdannais- ja valuuttakauppasopimukseen ("**johdannaissopimus**").

Yksittäisen johdannaissopimuksen tarkemmat ehdot sovitaan ja vahvistetaan erikseen ("**vahvistus**").

Yleissopimus, johdannaissopimukset ja vahvistukset muodostavat yhden sopimuksen ("**sopimus**").

1 Määritelmät

1.1 Vahvistus

Pankki vahvistaa tehdyn johdannaissopimuksen kirjallisesti tai muulla asiakkaan kanssa sovittavalla tavalla asiakkaalle, joka varmentaa vahvistuksen allekirjoituksellaan tai muulla sopijapuolten sopimalla tavalla. Jos varmennetun vahvistuksen ja tämän yleissopimuksen välillä on eroavuuksia, noudatetaan vahvistusta.

Mikäli puhelimitse tai muulla tavoin tehdyn johdannaissopimuksen ja varmennetun vahvistuksen välillä on eroavuuksia, noudatetaan vahvistusta, jollei vahvistuksessa ole ilmeistä virhettä.

Asiakkaan on palautettava vahvistus viipymättä pankille tai varmennettava vahvistus sopijapuolten sopimalla tavalla.

Johdannaissopimus on voimassa ja täytäntöönpanokelpoinen riippumatta siitä, onko asiakas palauttanut vahvistuksen.

1.2 Johdannaissopimuksen voimassaolo

Johdannaissopimus syntyy, kun sopijapuolet ovat keskenään sopineet johdannaissopimuksen ehdoista, ja se on voimassa tekopäivästä päättämispäivään.

1.3 Johdannaissopimuksen tekopäivä

Johdannaissopimuksen tekopäivällä tarkoitetaan päivää, jona sopijapuolet sopivat johdannaissopimuksen ehdoista.

1.4 Johdannaissopimuksen alkamispäivä

Johdannaissopimuksen alkamispäivä on vahvistuksessa määritelty päivä.

1.5 Johdannaissopimuksen päättämispäivä

Johdannaissopimuksen päättämispäivä on vahvistuksessa määritelty päivä.

1.6 Laskennallinen pääoma

Laskennallinen pääoma on se määrä, jolle korkoa lasketaan. Laskennallinen pääoma voidaan määritellä yhdessä tai useammassa valuutassa.

1.7 Pankkipäivä

- a) (i) "**TARGET-pankkipäivä**" tai "**TARGET**": Päivä, jolloin Eurojärjestelmän maksujärjestelmä TARGET on toiminnassa.
- (ii) "**Helsingin pankkipäivä**" tai "**Helsinki**": Viikonpäivät maanantaista perjantaihin, jolloin pankit Helsingissä ovat yleisesti avoinna.
- (iii) Muu pankkipäivä: Pankkipäivä muissa valuutoissa kuin eurossa on päivä, jona pankit Helsingissä ja kyseisen valuutan valuuttakaupungissa ovat yleisesti avoinna ja kyseisessä valuutassa käydään valuutta- ja rahamarkkinakauppaa.
- (iv) Mikäli vahvistuksessa ei ole mainittu pankkipäivää, pankkipäivä on päivä, jolloin pankit Helsingissä ja kohdan 1.10 mukaisessa kyseisen valuutan valuuttakaupungissa ovat yleisesti avoinna ja kyseisessä valuutassa käydään valuutta- ja rahamarkkinakauppaa. Mikäli kyseinen valuutta on euro, pankkipäivä on sellainen päivä, joka on sekä Helsingin pankkipäivä että TARGET- pankkipäivä.

Sopijapuolet toteavat, että euromääräisiä maksuja voidaan selvittää pankeissa ja valuutta- ja rahamarkkinoilla sellaisenakin päivänä, jolloin pankit eivät Helsingissä muutoin ole yleisesti avoinna.

1.8 Pankkipäiväolettama

Pankkipäiväolettama on vahvistuksessa määritelty soveltamisohje siitä, miten vahvistuksessa määritellyt päivät siirtyvät, jos ne eivät ole pankkipäiviä

Pankkipäiväolettamat:

"**Seuraava**": Vahvistuksessa määritelty päivämäärä siirtyy lähinnä seuraavaksi pankkipäiväksi.

"**Sovellettu seuraava**": Vahvistuksessa määritelty päivämäärä siirtyy lähinnä seuraavaksi pankkipäiväksi, paitsi jos seuraava pankkipäivä on seuraavan kalenterikuukauden puolella, jolloin sovittu päivämäärä siirtyy edeltäväksi pankkipäiväksi.

"**Edeltävä**": Vahvistuksessa määritelty päivämäärä siirtyy edeltäväksi pankkipäiväksi.

1.9 Määrittelijä

Määrittelijänä toimii pankki. Määrittelijän tehtävänä on määrittellä johdannaisopimuksen vaihtuvat korot, maksupäivinä maksettavat määrät sekä muut tarvittavat määritykset, joista pankki ilmoittaa asiakkaalle.

1.10 Valuuttakaupunki

Valuuttakaupunki on kunkin valuutan osalta vahvistuksessa määritelty kaupunki. Jos tällaisia kaupunkeja ei ole erikseen mainittu, valuuttakaupungit määräytyvät esimerkiksi alla oleville valuutoille seuraavasti:

a)	Valuutta	Kaupunki
	Australian dollari	Sydney
	Eestin kruunu	Tallinna
	Englannin punta	Lontoo
	Japanin jeni	Tokio
	Kanadan dollari	Toronto
	Norjan kruunu	Oslo
	Puolan zloty	Varsova
	Ruotsin kruunu	Tukholma
	Sveitsin frangi	Zürich
	Tanskan kruunu	Kööpenhamina
	Venäjän rupla	Moskova
	Yhdysvaltain dollari	New York
- b) Valuuttakaupunkina on kunkin maksuvaluutan tärkein pankkitoiminnan keskus, mikäli valuutta on jokin muu kuin jäljempänä kohdassa 1.11 mainittu.

1.11 Valuutat**1.11.1 Euro**

"**Euro**", "**EUR**" ja "**€**" tarkoittaa virallista rahayksikköä niissä Euroopan unionin jäsenmaissa, jotka liittyvät Euroopan talous- ja rahaliiton (EMU) kolmanteen vaiheeseen 1.1.1999 tai sen jälkeen ja joista yhteisesti käytetään nimitystä euroalue.

1.11.2 Muut valuutat

Seuraavat määritellyt tarkoittavat kunkin maan laillista valuuttaa.

AUD =	Australian dollari
CAD =	Kanadan dollari
CHF =	Sveitsin frangi
DKK =	Tanskan kruunu
EEK =	Eestin kruunu
GBP =	Englannin punta
JPY =	Japanin jeni
NOK =	Norjan kruunu
PLN =	Puolan zloty
RUB =	Venäjän rupla
SEK =	Ruotsin kruunu
USD =	Yhdysvaltain dollari

1.12 Viitekorot**1.12.1 Vaihtuvien korkojen määritelmät**a) Australian dollari

AUD-LIBOR-BBA tarkoittaa, että korkojakson korko on Australian dollarin määräisten, sovitun korkojakson pituisten talletusten korko Reutersin sivulla LIBOR02 klo 11:00 Lontoon aikaa kaksi Lontoon pankkipäivää ennen korkojakson alkamispäivää.

b) Euro

i) EUR-EURIBOR tarkoittaa, että korkojakson korko on euromääräisten, sovitun korkojakson pituisten talletusten korko Reutersin sivulla EURIBOR01 klo 11:00 Brysselin aikaa kaksi TARGET-pankkipäivää ennen korkojakson alkamispäivää.

- ii) EURO-LIBOR-BBA tarkoittaa, että korkojakson korko on euromääräisten, sovitun korkojakson pituisten talletusten korko Reutersin sivulla LIBOR01 klo 11:00 Lontoon aikaa kaksi TARGET-pankkipäivää ennen korkojakson alkamispäivää.
- iii) EUR-EONIA tarkoittaa, että korkojakson korko on euromääräisten yliyön talletusten kyseiselle TARGET-pankkipäivälle määritelty korko Reutersin sivulla EONIA ("**EONIA-korko**").
- iv) EUR-EONIA-OIS-COMPOUND tarkoittaa, että korko on päivittäinen korkoa korolle tuotto, joka lasketaan alla olevan kaavan mukaisesti. Kaavassa viitekorkona käytetään päivittäisten euroalueen interbank-rahamarkkinoiden yliyön toteutetuissa kaupoissa käytettyjen korkojen laskennallista keskiarvoa.

$$\left[\prod_{i=1}^{d_0} \left(1 + \frac{\text{EONIA}_i \times n_i}{360} \right) - 1 \right] \times \frac{360}{d}$$

jossa

d_0 = koronlaskentakauteen sisältyvien TARGET-pankkipäivien lukumäärä

i = numerosarja yhdestä d_0 :aan edustaen jokaista TARGET-pankkipäivää kronologisessa järjestyksessä alkaen koronlaskentakauden ensimmäisestä TARGET-pankkipäivästä

EONIA_i = koronlaskentakauteen sisältyvään jokaiseen päivään i sovellettava EONIA-korko

n_i = niiden kalenteripäivien lukumäärä, jolta edellä mainittua EONIA-korkoa lasketaan

d = koronlaskentakauteen sisältyvien kalenteripäivien lukumäärä.

c) Englannin punta

GBP-LIBOR-BBA tarkoittaa, että korkojakson korko on Englannin punnan määräisten, sovitun korkojakson pituisten talletusten korko Reutersin sivulla LIBOR01 klo 11.00 Lontoon aikaa korkojakson alkamispäivänä.

d) Japanin jeni

JPY-LIBOR-BBA tarkoittaa, että korkojakson korko on Japanin jenin määräisten, sovitun korkojakson pituisten talletusten korko Reutersin sivulla LIBOR01 klo 11.00 Lontoon aikaa kaksi Lontoon pankkipäivää ennen korkojakson alkamispäivää.

e) Kanadan dollari

CAD-LIBOR-BBA tarkoittaa, että korkojakson korko on Kanadan dollarin määräisten, sovitun korkojakson pituisten talletusten korko Reutersin sivulla LIBOR01 klo 11.00 Lontoon aikaa kaksi Lontoon pankkipäivää ennen korkojakson alkamispäivää.

f) Norjan kruunu

NOK-NIBOR-NIBO tarkoittaa, että korkojakson korko on Norjan kruunun määräisten, sovitun korkojakson pituisten talletusten korko Reutersin sivulla NIBO klo 12:00 Oslon aikaa kaksi Oslon pankkipäivää ennen korkojakson alkamispäivää.

g) Ruotsin kruunu

SEK-STIBOR-SIOR tarkoittaa, että korkojakson korko on Ruotsin kruunun määräisten, sovitun korkojakson pituisten talletusten korko Reutersin sivulla SIOR klo 11.00 Tukholman aikaa kaksi Tukholman pankkipäivää ennen korkojakson alkamispäivää.

h) Sveitsin frangi

CHF-LIBOR-BBA tarkoittaa, että korkojakson korko on Sveitsin frangin määräisten, sovitun korkojakson pituisten talletusten korko Reutersin sivulla LIBOR02 klo 11.00 Lontoon aikaa kaksi Lontoon pankkipäivää ennen korkojakson alkamispäivää.

i) Tanskan kruunu

DKK-CIBOR-DKNA13 tarkoittaa, että korkojakson korko on Tanskan kruunun määräisten, sovitun korkojakson pituisten talletusten korko Reutersin sivulla DKNA13 klo 11.00 Kööpenhaminan aikaa korkojakson alkamispäivänä.

j) Yhdysvaltain dollari

USD-LIBOR-BBA tarkoittaa, että korkojakson korko on Yhdysvaltain dollarin määräisten, sovitun korkojakson pituisten talletusten korko Reutersin sivulla LIBOR01 klo 11.00 Lontoon aikaa kaksi Lontoon pankkipäivää ennen korkojakson alkamispäivää.

k) Venäjän rupla

RUB-MOSPRIME-NFEA tarkoittaa, että korkojakson korko on ruplamääräisten, sovitun korkojakson pituisten talletusten korko Reutersin sivulla MOSPRIME1 klo 12.30 Moskovan aikaa yksi pankkipäivä ennen korkojakson alkamispäivää.

l) Eestin kruunu

EEK-TALIBOR tarkoittaa, että korkojakson korko on Eestin kruunumääräisten, sovitun korkojakson pituisten talletusten korko Reutersin sivulla TALIBOR klo 12:00 Tallinnan aikaa kaksi päivää ennen korkojakson alkamispäivänä.

m) Puolan zloty

PLN-WIBOR-WIBO tarkoittaa, että korkojakson korko on Puolan zlotyn määräisten, sovitun korkojakson pituisten talletusten korko Reutersin sivulla WIBO klo 11.00 CET kaksi Varsovan pankkipäivää ennen korkojakson alkamispäivää.

1.12.2 Korkotiedon puuttuminen

Jos edellä kohdassa 1.12.1 tarkoitettua tai muuta vahvistuksessa määriteltyä korkoa ei ole saatavissa, korko on pankin määrittämä kyseisen korkojakson ja valuutan jälleerahoituskustannus.

1.12.3 Korkotiedon oikaisu

Jos käytetyn viitekoron lähde korjaa korkotiedon tunnin kuluessa siitä, kun se esitti tiedon ensimmäisen kerran, käytetyn viitekoron arvo muuttuu vastaavasti.

1.12.4 Fixing-kurssin oikaisu

Jos Reuters korjaa fixing-päivänä julkaisemaansa fixing-kurssia tunnin kuluessa siitä, kun se julkaisi tiedon ensimmäisen kerran, tai jos fixing-kurssin julkaisu perustuu valtion viranomaisen (esim. keskuspankki) julkaisemaan tietoon ja tällainen viranomaisen korjaa julkaisemaansa tietoa viiden päivän sisällä fixing-päivästä lukien, korjataan fixing-kurssi ja maksettava määrä oikaisua vastaavaksi edellyttäen, että sopijapuoli on pyytänyt korjauksen huomioon ottamista viiden päivän sisällä korjauksen huomioon ottamiselle varatun ajan päättymisestä.

Jos korjausta koskeva vaatimus esitetään fixing-päivän jälkeen, maksetaan tai palautetaan korjausta vastaava määrä vastaanottajan rahoituskustannusta vastaavine vuotuisine korkoineen alkuperäisen nettosuorituksen maksupäivästä tämä päivä mukaan lukien korjausta vastaavan määrän maksupäivään tämä päivä pois lukien.

1.12.5 Referenssipankki

Referenssipankilla tarkoitetaan johdannaissopimusmarkkinoilla aktiivisesti toimivia pankkeja, joilla on hyvä luottokelpoisuus ("**referenssipankki**").

Sopijapuolena oleva pankki ei voi toimia referenssipankkina omassa asiassaan.

1.12.6 Pyöristäminen

- Laskutoimituksissa käytetyt tai niiden tuloksina saadut prosenttiluvut ilmaistaan enintään viiden desimaalin (prosentin sadastuhannesosan) tarkkuudella siten, että kuudes desimaali (prosentin miljoonasosa) pyöristetään tarvittaessa lähimpään viidenteen desimaaliin siten, että jos kuudes desimaali on vähintään 5, pyöristys suoritetaan ylöspäin, muutoin alaspäin.
- EUR-EONIA-OIS-COMPOUND-korkoa määriteltäessä tulokseksi saatu prosenttiluku pyöristetään tarvittaessa a)-kohdan menetelmän mukaisesti, mutta neljän desimaalin (prosentin kymmenestuhannesosan) tarkkuudella.
- Laskutoimituksissa käytetyt tai niiden tuloksina saadut eri valuutoissa olevat määrät pyöristetään lähimpään toiseen desimaaliin siten, että jos kolmas desimaali on vähintään 5, pyöristys suoritetaan ylöspäin, muutoin alaspäin alla olevaa poikkeusta lukuun ottamatta;

JPY: Pyöristys lähinnä alempaan täyteen jeniin

1.13 Korkotekijä

- "**Todelliset/365 (kiinteä)**", jolloin korkojakson todelliset päivät jaetaan 365:llä.
- "**Todelliset/360**", jolloin korkojakson todelliset päivät jaetaan 360:llä.
- "**30/360**" eli "**bond-sääntö**", jolloin korkovuosi koostuu 12:sta 30:n päivän kuukaudesta, jotka jaetaan 360:llä. Kun korkojakson ensimmäinen päivä on muu kuin kuukauden 30. tai 31. päivä ja korkojakson viimeinen päivä on kuukauden 31. päivä, kuukautta ei muuteta 30-päiväiseksi. Korkojakson viimeisen päivän ollessa helmikuun viimeinen päivä helmikuuta ei muuteta 30-päiväiseksi.
- "**30E/360**" eli "**eurobond-sääntö**", jolloin korkovuosi koostuu 12:sta 30:n päivän kuukaudesta (kuitenkin niin, että viimeisen korkojakson viimeisen päivän ollessa helmikuun viimeinen päivä, ei helmikuuta muuteta 30-päiväiseksi), jotka jaetaan 360:llä.

e) **"Todelliset/Todelliset"**, jolloin korkojakson todelliset päivät jaetaan 365:llä (karkausvuonna 366:lla).

i) **"Todelliset/Todelliset (ISDA)"**-menetelmässä jakaja vaihtelee sen mukaan, osuuko osa korkojaksosta karkausvuodelle. Korkojakso jaetaan kahteen osaan siten, että se osa korkojaksosta, joka osuu karkausvuoden puolelle, jaetaan 366:lla, ja se osa korkojaksosta, joka ei osu karkausvuodelle, jaetaan 365:llä. Kunkin korkojakson osan nimittäjässä käytetään päivien todellista lukumäärää ja osat lasketaan yhteen.

ii) **"Todelliset/Todelliset (ICMA)"**-menetelmässä jakaja on korkojakson todelliset päivät kerrottuna vuoden aikana olevien kuponkijaksojen määrällä (poikkeuksen muodostavat ICMA:n koronlaskemista koskevat säännöt).

Jollei vahvistuksessa ole muuta mainittu, käytetään Todelliset/Todelliset (ICMA)-menetelmää.

1.14 Negatiivinen korko

a) Negatiivisen koron menetelmä

Mikäli jonakin koronmaksupäivänä sopijapuolen maksettavan kiinteän tai vaihtuvan koron määrän arvo (vaihtuvan koron osalta joko negatiivisen vaihtuvan koron tai vaihtuvasta korosta vähennettävän marginaalin vuoksi) on negatiivinen, ei sopijapuolella ole tällaiselta korkojaksolta koronmaksuvelvollisuutta. Sen sijaan toinen sopijapuoli maksaa toiselle sopijapuolelle tällaisen negatiivisen määrän absoluuttisen arvon oman mahdollisen maksuvelvoitteen lisäksi. Tällainen määrä on maksettava siinä valuutassa, jossa määrä olisi maksettu, jos sen arvo olisi ollut positiivinen.

b) Nollakoron menetelmä

Mikäli jonakin koronmaksupäivänä sopijapuolen maksettavan vaihtuvan koron määrän arvo (joko negatiivisen vaihtuvan koron tai vaihtuvasta korosta vähennettävän marginaalin vuoksi) on negatiivinen, ei sopijapuolella ole tällaiselta korkojaksolta koronmaksuvelvollisuutta eikä toisella sopijapuolella ole velvollisuutta maksaa sopijapuolelle tällaisen negatiivisen vaihtuvan määrän absoluuttista arvoa oman maksuvelvoitteen lisäksi.

Jollei vahvistuksessa ole muuta mainittu, sovelletaan negatiivisen koron menetelmää

2 Asiakkaan oikeus tehdä sopimus

Asiakas vakuuttaa, että sillä on oikeus tehdä sopimus ja että sopimuksen mukaisten velvoitteiden täyttäminen ei ole lain, viranomaisten määräysten, asiakkaan yhtiöjärjestyksen tai sääntöjen, muun sopimuksen tai sitoumuksen vastaista.

3 Maksuvelvoitteet

Sopijapuoli on velvollinen suorittamaan vahvistuksessa määritellyt maksuvelvoitteet sopimuksen mukaisesti.

Mikäli sopijapuolilla on samana maksupäivänä vastakkaisia samaan johdannaissopimukseen perustuvia samassa valuutassa olevia maksuvelvoitteita, maksut nettoutetaan siten, että se sopijapuoli, joka on velkaa toiselle, maksaa vain nettovelan.

Sopijapuolet voivat halutessaan sopia kirjallisesti päivän, josta lukien kahteen tai useampaan johdannaissopimukseen perustuviin saman maksupäivän samassa valuutassa olevat maksut nettoutetaan siten, että se sopijapuoli, joka on velkaa toiselle, maksaa vain nettovelan.

Pankki hyvittää nettovelkansa asiakkaan tilille tai veloittaa nettosaatavansa asiakkaan tililtä, jollei vahvistuksessa ole toisin sovittu.

Asiakas on velvollinen huolehtimaan, että tilillä on maksupäivänä riittävä kate.

4 Asiakkaan tiedonantovelvollisuus pankille

Asiakkaan on toimitettava pankille tilinpäätöksensä liitetietoineen kuuden kuukauden kuluessa tilikauden päättymisestä samoin kuin välitilinpäätöksensä pyydettyä tai erikseen sovitulla tavalla. Asiakkaan on ilmoitettava pankille ilman aiheutonta viivytystä antamissaan yhteystiedoissa tapahtuneista muutoksista. Pankki ei vastaa vahingosta, joka johtuu siitä, että asiakas ei ole ilmoittanut pankille edellä mainittujen tietojen muuttumisesta.

Asiakkaan on annettava pankille pyynnöstä taloudellista asemaansa koskevia tietoja, jotka ovat pankille riskienhallinnan kannalta tarpeellisia. Lisäksi asiakkaan tulee välittömästi ilmoittaa pankille liiketoiminnassaan tapahtuneista olennaisista muutoksista.

5 Viivästyskorko

Mikäli sopijapuoli ei maksa eräpäivänä maksuvelvoitettaan, se on velvollinen maksamaan viivästyskorkoa määrälle viivästyskorkoa alkuperäisestä eräpäivästä suorituspäivään.

Viivästyskorko euromääräisille suorituksille on viisi prosenttiyksikköä yli Euroopan keskuspankin kulloinkin noteeraaman EONIA- koron.

Muun valuutan määräisille suorituksille viivästyskorko on viisi prosenttiyksikköä yli pankin päivittäin noteeraaman valuuttakohtaisen euromarkkinoiden päivän antolainauskoron.

6 Sopimuksen voimassaolo

6.1 Sopimuksen voimassaolo

Tämä yleissopimus on voimassa toistaiseksi. Sen lisäksi mitä 6 ja 7 kohdissa on sovittu, sopijapuolella on oikeus irtisanoa yleissopimus kirjallisesti päättämään heti kuitenkin niin, että sitä sovelletaan voimassaoleviin johdannaissopimuksiin niiden päättymispäivään saakka. Sopimuksen voimassaolon päättymiseen liittyvien maksujen nettouttaminen tapahtuu jäljempänä kohdan 8 mukaisesti.

6.2 Sopimuksen irtisanominen

Sopijapuolella on oikeus irtisanoa sopimus, jos toinen sopijapuoli

- laiminlyö sopimuksen mukaisen maksuvelvoitteen eikä ole korjannut laiminlyöntiään kolmen Helsingin pankkipäivän kuluessa kirjallisen huomautuksen vastaanottamisesta,
- laiminlyö olennaisesti sopimuksen mukaisen muun velvoitteen eikä ole korjannut laiminlyöntiään kolmen Helsingin pankkipäivän kuluessa kirjallisen huomautuksen vastaanottamisesta tai
- lakkauttaa maksunsa.

Pankilla on oikeus irtisanoa sopimus myös, jos

- asiakas laiminlyö pankille antamansa velkaisuuden tai pankin kanssa tehdyn muun sitoumuksen mukaisen maksuvelvoitteen eikä ole korjannut laiminlyöntiään kolmen Helsingin pankkipäivän kuluessa kirjallisen huomautuksen vastaanottamisesta,
- asiakas lakkaa olemasta allekirjoitushetken mukaisen emoyhteisönsä tytäryhteisö ilman pankin kirjallista suostumusta tai
- sopimuksen mukaisista maksuvelvoitteista annettu vakuus ei ole pankin harkinnan mukaan enää turvaava.

Sopimuksen irtisanominen tulee toimittaa toiselle sopijapuolelle kirjallisesti. Ilmoituksessa on mainittava irtisanomisen peruste ja sopimuksen ennenaikainen päättymispäivä. Pankki lähettää ilmoituksen pankille viimeksi ilmoitettuun osoitteeseen.

6.3 Sopimuksen purkaminen

Sopijapuolella on oikeus purkaa sopimus päättämään heti, jos

- toinen sopijapuoli asetetaan selvitystilaan tai konkurssiin tai tuomioistuimelle tehdään sopijapuolta koskeva hakemus yrityssaneerauksen tai yksityishenkilön velkajärjestelyn aloittamisesta tai
- pankin toiminta keskeytetään, pankki asetetaan selvitystilaan tai sen toimilupa peruutetaan.

7 Muutokset laeissa ja viranomaisten määräyksissä

Jos laeissa tai viranomaisten määräyksissä tapahtuu sellaisia muutoksia, että sopijapuolten välisen johdannaissopimuksen velvoitteen noudattaminen tulee toiselle tai molemmille sopijapuolille lain vastaiseksi tai muuten kiellettyksi, tulee sen sopijapuolen, jota lain tai viranomaisten määräysten muutos koskee ("**estynyt sopijapuoli**"), heti ilmoittaa toiselle sopijapuolelle tilanteen muuttumisesta.

Tämän jälkeen sopijapuolet neuvottelevat saadaksesen aikaan korvaavan järjestelyn, jotta edellä mainittu tilanne vältettäisiin. Jos korvaavasta järjestelystä ei pystytä sopimaan 30 pankkipäivän aikana, esityksellä sopijapuolella on oikeus kirjeitse ilmoittaa toiselle sopijapuolelle edellisessä kappaleessa tarkoitettua johdannaissopimuksen päättyneen sellaisenaan pankkipäivänä, jolloin on kulunut vähintään viisi päivää, mutta ei enempää kuin 30 päivää tällaisen ilmoituksen antamisesta.

Jos yleissopimuksen voimassa ollessa säädetään pankkia koskevia uusia vakavaraisuus- tai maksuvalmiussäännöksiä tai voimassa olevia säännöksiä muutetaan tai jos pankkiin muutoin kohdistuu Suomen tai muun valtion, keskuspankin tai muun viranomaisen määräys, joka liittyy pankin sopimuksen mukaisiin oikeuksiin ja velvollisuuksiin ja joka lisää pankin kustannuksia tai vähentää pankin tuottoja, pankilla on oikeus, ilmoitettuaan asiasta asiakkaalle, irtisanoa kyseiset johdannaissopimukset päättämään irtisanomisilmoituksessa mainittuna päivänä.

8 Sopimuksen voimassaolon päättymiseen liittyvien maksujen nettouttamisen

8.1 Nettotappio tai nettovoitto

Mikäli sopimuksen voimassaolo päättyy kohtien 6 tai 7 nojalla, irtisanovan tai purkavan sopijapuolen (yhdessä "irtisanova sopijapuoli") tulee määritellä kunkin yksittäisen johdannaissopimuksen päättymispäivän nettoarvo laskemalla irtisanovalle sopijapuolelle johdannaiskaupan päättymisestä aiheutuvan nettotappion tai nettovoiton määrä.

Nettotappiolla tai nettovoitolla tarkoitetaan irtisanovalle sopijapuolelle aiheutuvaa tappiota tai voittoa sen johdosta, että johdannaissopimus päättyy ennen aikaisesti tämän yleissopimuksen 6 tai 7 kohtien perusteella. Nettotappio tai nettovoitto lasketaan johdannaissopimuksen ennen aikaisen päättymispäivän tilanteen mukaisesti niiden maksujen nykyarvojen erotuksena, jotka irtisanova sopijapuoli olisi johdannaissopimuksen jatkuessa maksanut ja/tai saanut. Nettotappio tai nettovoitto tulee laskea asianomaisen johdannaissopimustyyppin markkinoilla käytetyllä tavanomaisella menetelmällä, joka voi perustua referenssipankeilta saatuihin hintoihin tai näiden antamiin korko-,valuuttakurssi- tai muihin asianmukaisiin noteerauksiin. Nettotappio tai nettovoitto määräytyy vähintään kahden referenssipankin antamien hintojen tai noteerausten keskiarvona. Jos tällaisia hintoja tai noteerauksia ei johdannaissopimuksen osalta ole käytännössä saatavilla, irtisanova sopijapuoli laskee tältä osin sille johdannaissopimuksen ennen aikaisesta päättymisestä aiheutuneen nettotappion tai nettovoiton.

8.2 Nettotappion tai nettovoiton maksaminen

Irtisanovan sopijapuolen tulee laatia laskelma, jossa irtisanovan sopijapuolen hyväksi lasketaan sille aiheutuvan nettotappion ja sille tulevien maksamattomien erien summa. Toisen sopijapuolen hyväksi lasketaan irtisanovalle sopijapuolelle aiheutuvan nettovoiton ja toiselle sopijapuolelle tulevien maksamattomien erien summa.

Ulkomaan valuutan määräiset nettotappiot ja nettovoitot sekä maksamattomat erät muunnetaan euroiksi kaksi pankkipäivää ennen johdannaissopimuksen ennen aikaista päättymispäivää voimassa olevaan kyseisen valuutan ostokurssiin.

Jos irtisanovan sopijapuolen hyväksi tuleva määrä on suurempi kuin toisen sopijapuolen hyväksi tuleva määrä, toisen sopijapuolen on vaadittaessa suoritet-

tava erotus irtisanovalle sopijapuolelle. Jos toisen sopijapuolen hyväksi tuleva määrä on suurempi, irtisanovan sopijapuolen on kymmenen pankkipäivän kuluessa päättymispäivästä suoritettava erotus toiselle sopijapuolelle. Irtisanovan sopijapuolen nettotappion tai nettovoiton laskelma sitoo toista sopijapuolta, jollei siinä ole ilmeistä virhettä.

Sopimuksen voimassaolon päättymispäivästä lukien sopijapuolet eivät ole velollisia täyttämään maksuvelvoitteitaan toiselle sopijapuolelle niiden sopimuksen päättymispäivänä voimassa olleisiin johdannaissopimuksiin perustuvien määrien osalta, jotka erääntyvät päättymispäivän jälkeen. Sopijapuolella on kuitenkin oikeus saada korvauksen mukaan mitä edellä tässä kohdassa mainitaan.

9 Irtisanovan sopijapuolen oikeus kuittaukseen

Irtisanova sopijapuoli voi käyttää kohdan 8 mukaista saatavaansa kaikkien muiden, myös erääntymättömien toiselle sopijapuolelle olevien muihin sopimuksiin ja sitoumuksiin kuin tähän sopimukseen perustuvien velkojensa kuittamiseen.

Irtisanovalla sopijapuolella on oikeus kuitata toisen sopijapuolen kohdan 8 mukaista saatavaa vastaan kaikki, myös erääntymättömät saatavansa, jotka perustuvat muuhun sopimukseen ja sitoumukseen kuin tähän sopimukseen.

Kuitattaessa ulkomaan valuutan määräistä maksamatonta saatavaa tämän kohdan mukaisesti, irtisanovan sopijapuolen on muunnettava ulkomaan valuutan määräinen maksamaton määrä euroiksi kohdan 8.2 mukaisesti.

10 Yleissopimuksen soveltaminen uusiin johdannaissopimustyyppeihin

Sopijapuolet voivat sopia kirjallisesti yleissopimuksen soveltamisesta muihin kuin liitteissä 1-6 mainittuihin johdannaissopimustyyppeihin.

11 Verot ja muut julkisoikeudelliset maksut

Sopimuksen mukaiset maksusuoritukset tulee tehdä täysimääräisinä siten, että niihin mahdolliset kohdistuvat verot ja muut julkisoikeudelliset maksut on suoritettava erikseen.

12 Ylivoimainen este

Sopijapuoli ei vastaa vahingosta, joka aiheutuu ylivoimaisesta esteestä aiheutuvasta sopijapuolen toiminnan kohtuuttomasta vaikeutumisesta.

Sopijapuoli ei kuitenkaan vapaudu ylivoimaisen esteen perusteella tämän sopimuksen mukaisista velvoitteista. Suoritusvelvollisuus tulee täyttää ylivoimaisen esteen lakattua.

Sopijapuoli on velvollinen ilmoittamaan toiselle sopijapuolelle niin pian kuin se on mahdollista häntä kohdanneesta ylivoimaisesta esteestä ja sen arvioidusta kestosta ja esteen lakkaamisesta. Jos ylivoimainen este koskee pankkia, pankki voi ilmoittaa asiasta valtakunnallisissa päivälehdissä.

13 Yleissopimuksen voimaantulo

Yleissopimuksen voimaantulon edellytyksenä on, että asiakas on toimittanut pankille pankin edellyttämät asiakirjat.

14 Muut ehdot

14.1 Yleissopimuksen ja tuotekuvausten välinen suhde

Jos yleissopimuksessa ja sen liitteinä olevissa tuotekuvauksissa sovitut ehdot ovat keskenään ristiriidassa, noudatetaan ensisijaisesti tuotekuvausta.

14.2 Aikaisemmat yleissopimukset

Asiakkaan ja pankin mahdollisesti aiemmin tekemät johdannaissopimuksia koskevat yleissopimuksen soveltamisalaan kuuluvat yleissopimukset lakkaavat olemasta voimassa yleissopimuksen allekirjoituspäivänä, jollei kohdasta 14.3 muuta johdu.

14.3 Yleissopimuksen soveltaminen ennen sen voimaantuloa tehtyihin johdannaissopimukseen

Yleissopimusta sovelletaan kaikkiin asiakkaan ja pankin välisiin yleissopimuksen allekirjoitushetkellä voimassa oleviin johdannaissopimukseen, jotka kuuluvat yleissopimuksen soveltamisalaan. Yleissopimuksella ei kuitenkaan ole vaikutusta tällaisten johdannaissopimusten mukaisiin maksuvelvoitteisiin lukuun ottamatta yleissopimuksen kohdissa 8 ja 9 tarkoitettuja tapauksia.

14.4 Vakuudet

Asiakkaan pankille sopimuksen mukaisten velvoitteiden täyttämistä luovuttamasta vakuudesta sovitetaan erikseen.

14.5 Sopimuksen siirto

Sopijapuolella ei ole oikeutta siirtää sopimuksen mukaisia oikeuksia ja velvollisuuksia kolmannelle osapuolelle ilman toisen sopijapuolen kirjallista suostumusta.

Pankilla on kuitenkin oikeus sopijapuolelle annetun kirjallisen ilmoituksen jälkeen siirtää sopimuksen mukaiset oikeudet ja velvollisuudet samaan konserniin kuuluvalla yhtiöllä, jonka luottokelpoisuus on verrattavissa pankin luottokelpoisuuteen.

14.6 Puhelujen tallentaminen

Asiakkaan ja pankin väliset puhelut tallennetaan. Tallenteita voidaan käyttää toimeksiantoon liittyvien oikeuksien ja velvollisuuksien toteuttamiseksi.

14.7 Oikeuspaikka

Sopimuksesta aiheutuvat riitaisuudet ratkaistaan väliliesmenettelyssä Keskuskauppakamarin välityslautakunnan sääntöjen mukaisesti. Mikäli asiakkaana on kuluttajansuojalain (20.1.1978/38, muutoksineen) 4 §:ssä tarkoitettu kuluttajana pidettävä asiakas sopimuksesta aiheutuvat riitaisuudet ratkaistaan Helsingin käräjäoikeudessa, ellei kuluttajana pidettävä ei-ammattimainen asiakas vaadi asian käsittelyä sen paikkakunnan käräjäoikeudessa, jonka tuomiopiirissä hänellä on asuinpaikka.

14.8 Sovellettava laki

Sopimukseen sovelletaan Suomen lakia.

15 Ilmoitukset

Tähän yleissopimukseen tai sen alla tehtyihin johdannaissopimukseen liittyvät ilmoitukset tai yhteydenotot on toimitettava sopijapuolten alla ilmoittamiin osoitteisiin, telefaksinumeroihin taikka sähköpostiosoitteisiin tai sopijapuolelle henkilökohtaisesti.

Telefaksilla lähetetty ilmoitus tai yhteydenotto katsotaan tiedoksiannetuksi, kun sen on vastaanottanut sopijapuolen yleissopimuksesta ja sen alla tehdyistä johdannaista vastaava henkilö lähettämistä koskevan todistustaakan jäädessä kuitenkin lähettäjälle.

Postitse lähetetty ilmoitus tai yhteydenotto katsotaan tiedoksi annetuksi kolmen pankkipäivän kuluessa ilmoituksen tai tiedoksiannon lähettamisestä ja kahden pankkipäivän kuluessa ilmoituksen tai tiedoksiannon lähettämistä kansainvälisen lähettipalvelun avulla.

Elektronisen viestijärjestelmän kautta lähetty ilmoitus tai yhteydenotto katsotaan tiedoksiannetuksi, kun ilmoitus tai tiedoksianto on vastaanotettu.

Sähköpostitse lähetetty ilmoitus tai yhteydenotto katsotaan tiedoksiannetuksi, kun se on vastaanotettu.

Henkilökohtaisesti toimitettu ilmoitus tai yhteydenotto katsotaan tiedoksiannetuksi, kun se on toimitettu henkilökohtaisesti vastaanottajalle.

Jos tiedoksiantopäivä ei ole pankkipäivä tai jos ilmoitus tai yhteydenotto on toimitettu kyseisenä pankkipäivänä kello 16.00 jälkeen, katsotaan ilmoituksen tai yhteydenoton tiedoksiannon siirtyvän seuraavaan pankkipäivään.

PANKKI

ASIAKAS

Tätä yleissopimusta on tehty kaksi samansanaista kappaletta, yksi kummallekin sopijapuolelle. Asiakas vahvistaa saaneensa pankilta johdannaissopimuksen riskejä käsittelevän tiedotteen.

ALLEKIRJOITUKSET

Paikkakunta ja päivämäärä

Asiakkaan allekirjoitus

Pankin allekirjoitus

LIITTEET 1-7

TUOTEKUVAUS - Avistavaluuttakauppasopimus

LIITE 1

1) Avistavaluuttakauppasopimus

Avistavaluuttakauppasopimuksessa sopijapuolet sopivat vaihtavansa kahta eri valuuttaa toisiinsa sovitulla spot-kurssilla viimeistään toisena pankkipäivänä johdannaissopimuksen tekopäivästä.

2) Arvopäivä

Arvopäivä on päivä, jolloin sopijapuolet vaihtavat vahvistuksessa määritellyt valuuttamäärät.

3) Spot-kurssi

Spot-kurssi on valuuttakurssi kaksi pankkipäivää ennen arvopäivää.

TUOTEKUVAUS - Valuuttatermiinisopimukset

LIITE 2

A) Valuutan termiinisopimus**1 Määritelmä**

Valuutan termiinisopimuksessa sopijapuolet sopivat vaihtavansa kahta eri valuuttaa toisiinsa sovitulla kurssilla (termiinikurssi) aikaisintaan kolmantena pankkipäivänä johdannaissopimuksen tekopäivästä.

2 Arvopäivä

Arvopäivä on päivä, jolloin sopijapuolet vaihtavat vahvistuksessa määritellyt valuuttamäärät.

B) Valuutan nettotermiinisopimus**1 Määritelmä**

Valuutan nettotermiinisopimus on pankin ja asiakkaan välinen sopimus suorittaa kohdeetuusvaluutan ja vastavaluutan termiinikurssin ja fixing- kurssin kurssieroon perustuva nettosuoritus nettotermiinisopimuksen arvopäivänä ilman pääomien vaihtoa.

Kohde-etuutena on kiinteä valuuttamäärä (kohdeetuusvaluutta), jonka toinen sopijapuoli ostaa (ostaja) ja toinen myy (myyjä) sovitulla termiinkaupalla tiettyä valuuttaa vastaan (vastavaluutta) ja jonka kohdeetuusvaluutan ostaja sitoutuu myymään ja myyjä ostamaan vastakaupalla nettotermiinisopimuksen arvopäivänä.

2 Nettosuoritus

Nettosuoritus muodostuu verrattaessa sovitulla termiinikurssilla laskettua vastavaluutan laskennallista pääomaa nettotermiinisopimuksen arvopäivänä toteutettavan vastakaupan fixing-kurssilla laskettuun vastavaluutan laskennalliseen

pääomaan. Mikäli vastavaluutan termiinikurssilla laskettu laskennallinen pääoma ylittää fixing- kurssilla lasketun laskennallisen pääoman, maksaa kohdeetuusvaluutan ostaja myyjälle erotuksen. Päinvas-
taisessa tapauksessa kohdeetuusvaluutan myyjä maksaa ostajalle erotuksen. Nettosuoritus maksetaan nettoterminikaupan arvopäivänä.

3 Fixing-kurssi

Euroopan keskuspankin keskipurssia käytetään fixingkurssina vastavaluutan ollessa euro, ellei muuta ole sovittu, mikäli Euroopan keskuspankki julkaisee kyseisen valuutan keskipurssin euroa vastaan. Vastakaupan valuuttamäärää laskettaessa käytetään fixingkurssina kaksi pankkipäivää ennen nettoterminikaupan arvopäivää julkaistua keskipurssia. Muussa tapauksessa sopijapuolet sopivat Reutersviitesivusta, jonka noteeraaman kurssin mukaan vastakaupan valuuttamäärät lasketaan vahvistuksessa määriteltynä kellonaikana.

Mikäli sovitulla Reutersin viitesivulla ei ole sovittua fixingkurssinoteerausta, jonka perusteella vastakaupat oli sovittu tehtäväksi, pankki pyytää vastaavia fixing- kurssinoteerauksia viideltä referenssipankilta. Näistä noteerauksista jätetään korkein ja matalin huomioimatta ja muista lasketaan keskiarvo ja näin laskettua fixing- kurssia käytetään vastakauppaan sovellettavana kurssina.

Referenssipankit määrittävät kunkin yksittäisen nettoterminikaupan vahvistuksessa.

TUOTEKUVAUS - Koronvaihtosopimus ja koron ja valuutanvaihtosopimus

LIITE 3

1 Koron- ja valuutanvaihtosopimus

Koronvaihtosopimuksessa tai koron- ja valuutanvaihtosopimuksessa sopijapuolet sopivat korkovirtojen vaihtamisesta toisiinsa. Nämä korkovirrat voivat olla kiinteän tai vaihtuvan koron virtoja ja ne voivat olla samassa valuutassa tai eri valuutoissa. Koron- ja valuutanvaihtosopimuksessa sopijapuolet voivat sopia pääomien vaihdosta sopimuksen alussa ja lopussa tai vain sopimuksen lopussa.

2 Kiinteä määrä

Kiinteä määrä on korkojaksolta koronmaksupäivänä maksettava vahvistuksessa määritelly määrä. Jos kiinteää määrää ei ole vahvistuksessa määritelly, se lasketaan seuraavan kaavan mukaisesti:

Kiinteä määrä = laskennallinen pääoma x kiinteä korko x vahvistuksen mukainen korkotekijä.

3 Vaihtuva määrä

Vaihtuva määrä on korkojaksolta koronmaksupäivänä maksettava seuraavan kaavan mukainen määrä:

Vaihtuva määrä = laskennallinen pääoma x vaihtuva korko (+/- marginaali) x vahvistuksen mukainen korkotekijä.

4 Pääomien vaihto

Arvopäivänä vaihdettavat pääomat määritellään vahvistuksessa.

5 Pääomien vaihdon maksupäivä

Pääomien vaihdon maksupäivä on vahvistuksessa määritelly arvopäivä.

6 Korkojaksot

Korkoa lasketaan kunkin korkojakson ensimmäiselle, mutta ei viimeiselle päivälle. Ensimmäinen korkojakso alkaa koronvaihtosopimuksen tai koron- ja valuutanvaihtosopimuksen alkamispäivänä ja päättyy ensimmäisenä koronmaksupäivänä.

Kukin seuraava korkojakso alkaa (korkojakson alkamispäivä) edellisestä koronmaksupäivästä ja päättyy seuraavana koronmaksupäivänä.

Viimeinen korkojakso päättyy päättymispäivänä.

7 Koronlaskentakausi

Korkoa lasketaan koronlaskentakauden ensimmäiselle, mutta ei viimeiselle päivälle. Koronlaskentakausi alkaa koronvaihtosopimuksen alkamispäivänä ja päättyy koronvaihtosopimuksen päättymispäivänä.

8 Koronmaksupäivä ja koron maksaminen

Korot maksetaan kunkin korkojakson viimeisenä päivänä (koronmaksupäivänä), jollei vahvistuksessa muuta sovita. Päättymispäivään ei sovelleta pankkipäiväolettamaa, ellei toisin sovita.

Mikäli vaihtuva korko on yleissopimuksen kohdan 1.12.1.b) iv mukainen, korot maksetaan päättymispäivän jälkeisenä pankkipäivänä.

TUOTEKUVAUS - Korkoterminisopimus

LIITE 4

1 Korkoterminisopimus

Korkoterminisopimus on pankin ja asiakkaan välinen johdannaissopimus, jossa toinen sopijapuoli (myyjä) suojautuu tulevaisuudessa tapahtuvalta koron laskulta ja toinen sopijapuoli (ostaja) suojautuu tulevaisuudessa tapahtuvalta koron nousulta.

Korkoterminin kohde-etuutena on kuvitteellinen laina tai talletus.

Korkoterminisopimus tulee voimaan, kun asiakas ja pankki ovat sopineet kohde-etuutena olevasta lainasta tai talletuksesta, sen alkamis- ja päättymispäivästä, sopimuskorosta ja laskennallisesta pääomas-ta sekä korkoterminisopimuksen sulkemispäivästä.

2 Sopimuskausi

Kohde-etuuden sopimuskausi voi olla vakioitu tai sen alkamis- ja päättymispäivä voidaan sopia erikseen.

Vakioitu sopimuskausi on kolme kuukautta. Vakioitun sopimuskauden alkamispäivä on sopimuskauden (maalis-, kesä- syys- ja joulukuu) kolmas keskiviikko ja päättymispäivä on seuraavan sopimuskauden kolmas keskiviikko.

3 Sulkemispäivä

Sulkemispäivä on kaksi pankkipäivää ennen sopimuskauden alkamispäivää.

4 Sopimuskorko

Sopimuskorko on sopimuskaudelle sovittu korko.

5 Sulkemiskorko

Sulkemiskorko on kohde-etuutena olevan lainan tai talletuksen sopimuskauden korko sulkemispäivänä.

Mikäli sulkemiskoron arvoa ei ole saatavissa, käytetään sitä viitekorkoprosenttia, jota sopijapuolet sopivat käytettäväksi viitekoron arvona. Jolleivät sopijapuolet pääse sopimukseen sulkemiskoron arvosta, noudatetaan yleissopimuksen kohtaa 1.12.2.

6 Korkoterminisopimuksen maksut

Korkoterminisopimus toteutetaan maksamalla alkamispäivänä sopimuskoron ja sulkemiskoron erotuksen nykyarvo.

Alkamispäivänä ostaja hyvittää myyjää (jos sopimuskorko ylittää sulkemiskoron), tai myyjä ostajaa (jos sulkemiskorko ylittää sopimuskoron) summalla, joka saadaan kaavasta:

$$\text{a) kun } S \text{ on suurempi kuin } R \\ \frac{(S - R) \times t \times N}{B \times 100 + (S \times t)}$$

$$\text{b) kun } R \text{ on suurempi kuin } S \\ \frac{(R - S) \times t \times N}{B \times 100 + (S \times t)}$$

jossa:

S = sulkemiskorko

R = sopimuskorko

t = sopimuskauden päivien lukumäärä

N = sopimuksen laskennallinen pääoma

B = 360, 365 tai 366 ja se määräytyy termiin kohde-etuutena olevaan valuuttaan sovellettavan korkotekijän mukaan. Korkotekijät on määritetty yleissopimuksen kohdassa 1.13.

TUOTEKUVAUS - Optiosopimukset

LIITE 5

Määritelmät

1 Optiosopimus

Optiosopimuksen haltijalla (ostaja) on premion maksettuaan oikeus sovittuna aikana ostaa option asettajalta (myyjä) tai myydä tälle sovittulla hinnalla sovittu määrä option kohde-etuutta.

2 Premio

Premio on vahvistuksessa määritelty rahamäärä, jonka option ostaja maksaa vastikkeena myyjälle sovittuna päivänä.

3 Optio-oikeuden käyttäminen

Mikäli optio-oikeutta ei käytetä option päättymispäivänä, optio raukeaa. Myyjällä ei ole velvollisuutta muistuttaa ostajaa option päättymisestä. Ostajan tulee ilmoittaa optio-oikeuden käyttämisestä myyjälle suullisesti tai kirjallisesti option päättymisaikaan mennessä. Tämän jälkeen tehty ilmoitus katsotaan tehdyksi seuraavana pankkipäivänä.

Ilmoitus optio-oikeuden käyttämisestä on peruuttamaton.

Eurooppalainen optiosopimus voidaan toteuttaa vain optiosopimuksen päättymispäivänä.

Amerikkalainen optiosopimus voidaan toteuttaa alkamis- ja päättymispäivän välisenä aikana.

4 Viivästysseuraamukset

Jos ostaja ei maksa preemiota sovittuna päivänä, myyjällä on oikeus vaatia suoritusta viimeistään vaatimuksen esittämistä seuraavana Helsingin pankkipäivänä. Jos ostaja ei suorita preemiota mainittuna päivänä, myyjällä on oikeus

- a) katsoa option asettamisen peruuntuneen tai
- b) toimia yleissopimuksen 6.3 kohdan mukaisesti.

Edellä kohdassa a mainitussa tapauksessa ostajan on korvattava myyjälle kaikki option asettamisen peruuntumisesta aiheutuneet kulut ja muu vahinko, mukaan lukien myyjälle aiheutuneet kulut jo tehtyjen kattamistoimenpiteiden purkamisesta tai muuttamisesta.

Myyjällä on oikeus vaihtoehtoisesti hyväksyä myöhästynyt premion maksu ja vaatia ostajalta yleissopimuksen kohdan 5 mukaista viivästyskorkoa.

5 Määritelmien ja tuotekuvausten suhde

Jos kohdat 1.-3. ovat ristiriidassa kohtien A) tai B) kanssa, noudatetaan ensisijaisesti kohtaa A) tai B).

A) Valuuttaoptiosopimus

1 Valuuttaoptiosopimus

Valuuttaoptiosopimuksen ostajalla on preemion maksettuaan oikeus sovittuna aikana ostaa valuutta-option myyjältä tai myydä tälle sovitulla hinnalla sovittu määrä valuuttaa toista valuuttaa vastaan.

2 Toteutushinta

Toteutushinta on sovittu valuuttakurssi, jolla valuuttaoptiosopimuksen valuutat myydään tai ostetaan.

3 Osto- ja myyntioptio

Osto-optiossa (call) sovitaan valuuttamäärästä, joka osto-option ostajalla on oikeus ostaa osto-option myyjältä.

Myyntioptiossa (put) sovitaan valuuttamäärästä, joka myyntioption ostajalla on oikeus myydä myyntioption myyjälle.

4 Arvopäivä

Sopijapuolet vaihtavat toteutetun valuuttaoptiosopimuksen mukaiset valuuttamäärät arvopäivänä.

5 Keskiarvomenetelmä

Mikäli pankki ja asiakas sopivat keskiarvomenetelmän soveltamisesta, pankki laskee vahvistuksessa määriteltyjen päivien fixing-kurssien keskiarvon, jota verrataan toteutushintaan. Mikäli keskiarvo alittaa toteutushinnan, osto-optio erääntyy arvottomana. Mikäli keskiarvo ylittää toteutushinnan, myyntioptio erääntyy arvottomana.

Option nettoarvo määräytyy kertomalla keskiarvon ja toteutushinnan erotus sovitulla valuuttamäärällä. Mikäli ostajalla on oikeus yllä mainittuun nettoarvoon, myyjällä on velvollisuus arvopäivänä maksaa netto-arvo.

6 Fixing-kurssi

Pankki ja asiakas sopivat Reuters-viitesivusta sekä kellonajasta, jolloin fixing-kurssi määritetään.

B) Korko-optiosopimus

1 Korko-optiosopimus

Korko-optiosopimuksen ostajalla on preemion maksettuaan oikeus sovittuna aikana ostaa korko-option myyjältä tai myydä tälle sovittuna hinnalla sovittu määrä korko-option kohde-etuutta. Kohde-etuus voi olla korkoa tuottava talletus, velkakirja, niiden termiini tai muu johdannainen.

2 Toteutushinta

Toteutushinta on sovittu korko tai hinta, johon korko-optiosopimuksen kohde-etuus myydään tai ostetaan tai jos kohde-etuus on johdannainen, johon viitekoron arvoa verrataan.

3 Osto- ja myyntioption

3.1 Kohde-etuutena talletus, sen termiini tai muu johdannainen

Osto-option (korkokatto) ostaja suojautuu koron nousua vastaan. Jos viitekoron arvo ylittää sovitun koron korko-option myyjä maksaa erotuksen sovitulle pääomalle osto-option ostajalle.

Myyntioption (korkolattia) ostaja suojautuu koron laskua vastaan. Jos viitekoron arvo alittaa sovitun koron, korko-option myyjä maksaa erotuksen sovitulle pääomalle myyntioption ostajalle.

Cap-sopimus on sarja peräkkäisiä korkokatto-sopimuksia ja floor-sopimus sarja peräkkäisiä korkolattia-sopimuksia. Collar-sopimus on edellisten yhdistelmä, jossa sopijapuoli ostaa osto-option ja myy myyntioption tai päinvastoin.

3.2 Kohde-etuutena koronvaihtosopimus

Osto-option (payer swaption) ostaja suojautuu koron nousua vastaan. Ostajalla on oikeus maksaa ennalta sovittua kiinteää korkoa ja vastaanottaa vaihtuvaa korkoa määrättyinä ajanjaksona tulevaisuudessa.

Myyntioption (receiver swaption) ostaja suojautuu koronlaskua vastaan. Ostajalla on oikeus vastaanottaa ennalta sovittua kiinteää korkoa ja maksaa vaihtuvaa korkoa määrättyinä ajanjaksona tulevaisuudessa.

Kumminkin option ostaja maksaa oikeudestaan myyjälle preemion sopimuksen tekohetkellä. Option voidaan eräpäivänään toteuttaa joko nettoarvon tilityksenä tai fyysisenä toimituksena.

3.3 Kohde-etuutena velkakirja, sen termiini tai muu johdannainen

Ostooption (call) ostaja suojautuu koron laskua vastaan. Jos viitekoron arvo alittaa sovitun koron, korkooption myyjä maksaa erotuksen sovitulle pääomalle osto-option ostajalle.

Myyntioption (put) ostaja suojautuu koron nousua vastaan. Jos viitekoron arvo ylittää sovitun koron, korko-option myyjä maksaa erotuksen sovitulle pääomalle myyntioption ostajalle.

4 Viitekorko

Korko-optiosopimuksen viitekorko on kohde-etuuden korko, jonka arvoon toteutushinnaksi sovitua korkoa verrataan vahvistuksessa mainittuna määrätyypäivänä.

5 Koronmaksupäivä

Korko-option myyjä maksaa sopimuksesta riippuen toteutetun korko-option korkojen erotuksen joko korkojakson alkamispäivänä diskontattuna tai korkojakson päättymispäivänä. Korkoa lasketaan kunkin korkojakson ensimmäiselle, mutta ei viimeiselle päivälle.

TUOTEKUVAUS - Pörssijohdannaissopimukset

LIITE 6

1 Soveltamisala

Tätä tuotekuvausta sovelletaan pankin ja asiakkaan välisiin alla mainittujen johdannaissopimusten kaupankäyntijärjestelmän ja sääntöjen mukaisesti selvitettävään yksittäisiin johdannaissopimuksiin tuotteissa, jotka kulloinkin ovat asianomaisen pörssin ja pankin tuotevalikoimassa (jäljempänä pörssijohdannaissopimukset).

Tällaisia johdannaissopimuseja ovat:

Eurex

Chicago Board of Trade ("CBOT")

Chicago Mercantile Exchange ("CME")

Liffe NYSE Euronext

Euronext/Paris

tai muu erikseen sovittava pörssi.

Tehtyjä pörssijohdannaissopimuksia koskevasta tiliasemaraaportista tai vahvistuksesta ilmenee asianomainen johdannaissopimus.

2 Yksittäisen pörssijohdannaissopimuksen tekeminen ja syntyminen

Asiakkaan puhelimitse tai muulla tavalla antaman toimeksiannon perusteella pankilla on oikeus sovitun ehdoin tehdä asiakasta sitova pörssijohdannaissopimus. Tämän sopimuksen mukaisen yksittäisen pörssijohdannaissopimuksen syntymisen edellytyksenä on, että se hyväksytään selvitykseen asianomaisen pörssin sääntöjen ja selvitystapojen mukaisesti. Mikäli toimeksiannon mukaista pörssijohdannaissopimusta ei hyväksytä selvitykseen, pankki ei vastaa asiakkaalle mahdollisesti aiheutuvasta vahingosta.

Pörssijohdannaissopimus syntyy aina pankin ja asiakkaan välille.

3 Yksittäisen johdannaissopimuksen selvitys

Pankki ja asiakas sopivat, että tämän sopimuksen mukaiset yksittäiset pörssijohdannaissopimukset tehdään ja selvitetään asianomaisen pörssin käyttämissä selvitysjärjestelmässä kulloinkin voimassa olevien sääntöjen mukaisesti.

4 Tiliasemaa koskevat tiedot

Pankki antaa asiakkaalle päivittäin tai muulla sovitulla tavalla tiedon asiakkaan avoimesta johdannaistiliasemasta, asiakkaalta vaadittavista vakuuksista ja hänen hyväkseen tulevista sekä hänen suorittavikseen tulevista maksuista. Asiakkaan on tiliasemaraaportin vastaanottopäivänä ilmoitettava pankille raportissa havaitsemistaan virheistä. Mikäli asiakas ei tee tällaista ilmoitusta, tiliasemaraaportti on yleissopimuksen kohdassa 1.1 tarkoitettu varmennettu vahvistus. Lisäksi pankki antaa erikseen sovittaessa asiakkaalle tämän pyytämät muut asiakkaan yksittäisiin pörssijohdannaissopimuksiin liittyvät tiedot.

5 Vakuudet

Asiakas sitoutuu asettamaan ja ylläpitämään pankin hyväksi pankin kulloinkin määrittelemän vakuusvaateen mukaisen vakuuden. Vakuusvaade lasketaan päivittäin tai muulla sovitulla tavalla asiakkaan avoimena olevasta johdannaistiliasemasta. Mikäli valuuttamääräisten pörssijohdannaissopimusten vakuusvaade muunnetaan euroiksi, käytetään muuntamisessa vakuusarvon määrityspäivää edeltävän Euroopan keskuspankin ilmoittamaa keskirurssia. Pankin määrittelemä vakuusvaade perustuu asianomaisen pörssin sääntöihin ja asianomaisen pörssin tuotteilla käytävän kaupan markkinatapaan. Pankilla on aina oikeus vaatia vähintään sen suuruinen vakuus, kuin pankin selvitysvälittäjä vaatii pankilta.

Asiakas voi asettaa vakuudeksi rahaa ja erikseen sovittavia arvopapereita. Vakuuksien panttauksesta tehdään erillinen panttaussitoumus. Asiakas on velvollinen toimittamaan päivittäin kello 15 mennessä pankin asiakkaalle ilmoittaman vakuusvaateen mukainen vakuuden. Vakuudet säilytetään pankin lukuun pantatuilla arvo-osuustilillä ja rahatilillä. Asiakas vastaa vakuuksien säilytyskustannuksista arvo-osuusrekisterissä.

Pankki voi pyytää asiakasta asettamaan lisävakuutta asiakkaan johdannaistiliase-
man kattamiseksi silloin, kun asiakkaan asettama
vakuus ei kata pörssijohdannaissopimusten
vakuusvaateissa tapahtuneita muutoksia.

Mikäli asiakkaan tileillä ei ole tarvittavia varoja va-
kuuden tai vaaditun lisävakuuden kattamiseen sen
pankkipäivän kuluessa, jolloin pankki on lähettänyt
asiakkaalle ilmoituksen asiakkaalta vaadittavasta
vakuudesta, pankilla on oikeus pidättyä tekemästä
sopimusta ja/tai sulkea asiakkaan johdannaistiliase-
ma asiakkaan kustannuksella.

6 Pörssijohdannaissopimuksen ti- liaseman sulkeminen

Asiakas sitoutuu sulkemaan yksittäisen
pörssijohdannaissopimuksen tiliaseman ennen sen
toimitus-päivää. Jos pankki ei saa asiakkaalta
ilmoitusta tili-ase-
man sulkemisesta viimeistä
kaupankäyntipäivää (Last Trading Date) edeltävänä
kaupankäyntipäivänä klo 16 mennessä, pankilla on
oikeus sulkea se asi-
akkaan puolesta asiakkaan
kustannuksella. Jos pörssijohdannaissopimuksen
tiliasemaa ei suljeta ennen toimituspäivää ja
yksittäinen pörssijohdan-
naissopimus toteutetaan,
asiakas on velvollinen kor-
vaamaan pankille kaikki
toteutuksesta aiheutuvat kustannukset korkoineen.

Pankilla on velvollisuus sulkea asiakkaan pörssijoh-
dannaissopimuksen tiliasema tämän pyynnöstä.
Pankilla on oikeus sulkea asiakkaan tiliasema koko-
naan tai osittain asiakkaan kustannuksella, mikäli
yleissopimuksen voimassaolo päättyy yleissopi-
muksen kohdan 6, 7 tai 8 nojalla. Pankilla on myös
oikeus mutta ei velvollisuutta sulkea asiakkaan tili-
ase-
ma kokonaan tai osittain suojellakseen
asiakasta odottamattomilta markkinamuutoksilta.

Pankki hyvittää asiakkaalle suljetun pörssijohdan-
naissopimuksen nettovoiton tai veloittaa nettotappi-
on sulkemispäivää seuraavana pankkipäivänä.

7 Toteuttaminen

Mikäli pörssijohdannaissopimus toteutetaan, nouda-
tetaan asianomaisen johdannaissopimuksen sääntöjä.

8 Maksut ja palkkiot

Pankki on oikeutettu veloittamaan yksittäisiin pörssijohdannaissopimuksiin liittyvät maksut ja palkkiot asiakkaan tililtä.

TUOTEKUVAUS - Hyödykejohdannaiset

LIITE 7

1. Hyödykejohdannaisopimus

Tätä hyödykejohdannaisia koskevaa tuotekuvausta sovelletaan pankin ja asiakkaan välisiin hyödykeoptiosopimuksiin, hyödykkeenvaihtosopimuksiin, hyödyketermiinisopimuksiin, niiden yhdistelmiin sekä kaikkiin muihin pankin ja asiakkaan välisiin hyödykejohdannaisopimuksiin, ellei vahvistuksessa toisin sovita.

2. Määritelmät

2.1 Hyödyke

Hyödyke on vahvistuksessa määritelty hyödykejohdannaisopimuksen kohdeetuutena oleva hyödyke.

2.2 Pörssipäivä

Päivä jolloin vahvistuksessa määritellyt pörssit on tarkoitus pitää normaalesti kaupankäynnille avoinna taikka mikäli kohde- etuutena olevan hyödykkeen hintaa ei julkisteta pörssissä, päivä jolloin vahvistuksessa määritellyn hintalähteen on normaalisti tarkoitus julkaista hyödykkeen hinta.

2.3 Pörssipäiväolettama

Yleissopimuksen kohdassa 1.8 määritellyt pankkipäiväolettamat soveltuvat myös pörssipäiviin ja pörssipäivät siirtyvät saman soveltamishojeen mukaan, kuitenkin siten että hyödykejohdannaisiin voidaan soveltaa myös seuraavaa pankkipäiväolettamaa:

"Lähin": Vahvistuksessa määritelty päivämäärä siir-tyy lähinnä seuraavaksi pörssipäiväksi, mikäli vahvistuksessa sovittu päivä muutoin osuisi sunnuntai- le tai maanantaille ja edeltäväksi pörssipäiväksi, mi- käli vahvistuksessa määritelty päivämäärä ei osu sunnuntaille taikka maanantaille.

2.4 Pörssi

Pörssillä tarkoitetaan kunkin kohde-etuutena olevan hyödykkeen osalta pörssiä joka on määritelty vah- vistuksessa taikka jossa tällaisella hyödykkeellä pankin arvion mukaan kulloinkin pääasiallisesti käy- dään kauppaa.

2.5 Johdannaispörssi

Johdannaispörss(e)illä tarkoitetaan kunkin hyödyk- keen osalta pörssiä/pörssettä ja kaupankäyntijärjes- telmiä, jo(i)ssa hyödykkeeseen sidonnaisilla optio- tai futuurisopimuksilla käydään kauppaa ja jo(i)lla määrittelijän arvion mukaan on kulloinkin olennainen merkitys tällaisten johdannais- ten kokonaismarkki- noille.

2.6 Aktivointitaso

Aktivointitaso on vahvistuksessa määritelty hyödyk- keen hintana ilmaistu taso, jolla optio aktivoidaan ja tulee voimaan myyjää kohtaan ehtojensa mukaisesti. Jos hyödykkeen hinta ei option voimassaoloaikana saavuta aktivointitasoa tai korkeampaa tasoa (osto-optio) tai matalampaa tasoa (myyntioptio), option toteutusta ei voida vaatia eikä toteutus tapahdu au- tomaattisesti.

2.7 Deaktivointitaso

Deaktivointitaso on vahvistuksessa määritelty hyö- dykkeen hintana ilmaistu taso, jolla optio lakkaa olemasta voimassa eikä optiota enää voida saattaa voimaan myyjää kohtaan ehtojensa mukaisesti. Jos hyödykkeen hinta ei option voimassaoloaikana saa- vuta deaktivointitasoa tai korkeampaa tasoa (osto-optio) tai matalampaa tasoa (myyntioptio), optio voidaan toteuttaa ehtojensa mukaisesti.

3 Hyödykeoptiosopimus

Hyödykeoptiosopimuksiin sovelletaan liitteen 5 (Tuotekuvas - Optiosopimukset) yleisiä ehtoja, mutta ei kyseessä olevan liitteen tuotekuvauksia. Jos liitteen 5 yleiset ehdot ovat ristiriidassa tämän tuotekuvauksen kanssa, noudatetaan ensisijaisesti tätä tuotekuvausta.

3.1 Määritelmä

Hyödykeoption ostajalla on premion maksettuaan oikeus saada option myyjältä option nettoarvo sillä edellytyksellä, että sovitun hyödykkeen hinta toteu- tuspäivänä ylittää (osto-optio) tai alittaa (myyntioptio) hyödykkeen sovitun hinnan (toteutuskurssi). Hyödykeoptiosopimus ei sisällä kohde-etuuden

toimittamisvelvollisuutta, ellei nimenomaisesti ole toisin sovittu. Toteutuspäivä on eurooppalaisen option osalta option päättymispäivä ja amerikkalaisen option osalta ostajan ilmoittama päivä, kuitenkin niin että amerikkalainen optio voidaan toteuttaa vain option alkamisja päättymispäivän välisenä aikana.

3.2 Nettoarvo

Hyödykeoption nettoarvo määräytyy kertomalla toteutuskurssin ja hyödykkeen toteutuspäivän hinnan erotuksen kohde- etuutena olevan hyödykkeen laskennallisella määrällä. Mikäli hyödykkeen toteutuspäivän hinta alittaa toteutuskurssin eräänny ostio optio arvottomana. Mikäli hyödykkeen toteutuspäivän hinta ylittää toteutuskurssin, eräänny myyntioptio arvottomana.

3.3 Nettoarvon suorittaminen

Mikäli ostajalla on oikeus yllä mainittuun nettoarvoon, myyjällä on velvollisuus viimeistään viidentenä toteutuspäivän jälkeisenä pankkipäivänä maksaa nettoarvo, ellei vahvistuksessa toisin sovita. Pankki ilmoittaa asiakkaalle viimeistään toteutuspäivää seuraavana pankkipäivänä määrän, joka asiakkaan tulee maksaa pankille tai jonka pankki maksaa asiakkaalle nettoarvona. Mikäli markkinahäiriön johdosta nettoarvon laskeminen siirtyy, siirtyy sen maksaminen vastaavasti.

3.4 Hyödykkeen hinta

Hyödykkeen hinta määräytyy vahvistuksessa määritellyllä tavalla.

4 Hyödykkeenvaihtosopimus

4.1 Määritelmä

Hyödykkeenvaihtosopimuksessa sopijapuolet sopivat kiinteiden ja/tai vaihtuvien määrien vaihtamisesta toisiinsa. Hyödykkeenvaihtosopimus ei sisällä kohdeetuuden toimittamisvelvollisuutta, ellei nimenomaisesti ole toisin sovittu.

4.2 Kiinteä määrä

Kiinteä määrä on laskentakaudelta vahvistuksessa määriteltynä maksupäivänä maksettava vahvistuksessa määritelty määrä. Jos kiinteää määrää ei ole vahvistuksessa määritelty, se lasketaan seuraavan kaavan mukaisesti:

Kiinteä määrä = laskennallinen määrä laskentakaudelle x kiinteä hinta

4.3 Vaihtuva määrä

Vaihtuva määrä on laskentakaudelta vahvistuksessa määriteltynä maksupäivänä maksettava seuraavan kaavan mukainen määrä:

Vaihtuva määrä = laskennallinen määrä laskentakaudelle x vaihtuva hinta

4.4 Vaihtuva hinta

Vaihtuva hinta on kohde-etuutena olevan hyödykkeen hinta kunakin arvostuspäivänä, määriteltynä vahvistuksessa määritellyllä tavalla.

4.5 Laskentakausi

Laskentakausi tarkoittaa jokaista vahvistuksessa sellaiseksi määriteltyä ajanjaksoa.

4.6 Laskennallinen kokonaismäärä

Laskennallinen kokonaismäärä on kaikkien laskenta-kausien laskennallisten määrien yhteenlaskettu summa.

5 Hyödyketermiinisopimus

5.1 Määritelmä

Hyödyketermiinisopimuksessa pankki ja asiakas sopivat suorittavansa kohde-etuutena olevan hyödykkeen termiiniurssin ja hyödykkeen arvopäivänä määriteltävän hinnan erotukseen perustuvan netto-suorituksen termiinisopimuksen arvopäivänä ilman pääomien vaihtoa.

Hyödyketermiinisopimuksessa pankki ja asiakas sopivat suorittavansa kohde-etuutena olevan hyödykkeen termiiniurssin ja hyödykkeen arvopäivänä määriteltävän hinnan erotukseen perustuvan netto-suorituksen termiinisopimuksen arvopäivänä ilman pääomien vaihtoa.

5.2 Nettosuoritus

Nettosuoritus muodostuu verrattaessa sovitulla termiiniurssilla laskettua hyödykkeen laskennallista hintaa hyödykkeen vahvistuksessa sovitulla tavalla määriteltävään arvopäivän hintaan perustuvaan hyödykkeen laskennalliseen hintaan. Mikäli termiiniurssilla laskettu laskennallinen hinta ylittää arvopäivän hinnalla lasketun laskennallisen hinnan, maksaa kohdeetuuden ostaja myyjälle erotuksen. Päinvastaisessa tapauksessa kohde-

etuuden myyjä maksaa ostajalle erotuksen. Nettosuoritus maksetaan termiinkaupan vahvistuksessa määriteltynä maksupäivänä.

6 Markkinahäiriö

Markkinahäiriön katsotaan olevan kohdeetuutena olevan hyödykkeen osalta voimassa, kun:

- a) sovittu hintalähde ei julkaise hyödykkeen hintaa taikka tarvittavaa informaatiota hinnan määrittämiseksi taikka hintalähteen toiminta itsessään tai julkaisu on väliaikaisesti tai pysyvästi keskeytetty;
- b) vähintään kolmelta referenssipankilta ei saada tarvittavia noteerauksia, kun hinnan määrittämisen on sovittu perustuvan referenssipankeilta saataviin noteerauksiin;
- c) hyödykkeen taikka sitä koskevan johdannaisen kaupankäynti on keskeytetty tai sitä on rajoitettu pörssissä tai johdannaispörssissä ja tällaisella keskeytyksellä, rajoituksella tai tapahtumalla on pankin arvion mukaan olennainen merkitys;
- d) hyödykkeen hinta ei ole saatavilla (johtuen esimerkiksi kaupankäynnin keskeytymisestä taikka lakkaamisesta) vaikka hintalähde itsessään olisikin saatavilla ja voisi siten tuottaa hyödykkeen hinnan;
- e) hyödykkeen hinnan laskentakaavaa tai laskentatapaa muutetaan olennaisesti;
- f) hyödykkeen (tai sitä koskevaa pörssijohdannaisen) rakenne tai sisältö muuttuu olennaisesti;
- g) hyödykkeen verokohtelu muuttuu olennaisesti ja ennalta arvaamatta jonkun valtion tai veroviranomaisten toimesta aiheuttaen hyödykkeen viitehinnan muutoksen;
- h) ilmenee muu määrittelijän määrittelemä tai hyväksymä syy, jolla on olennainen merkitys tai vaikutus hyödykkeen hinnoitteluun tai arvostukseen;

ja määrittelijä arvioi että tällaisella tapahtumalla on olennainen merkitys kyseessä olevan hyödykejohdannaisopimuksen tai kohdeetuutena olevan hyödykkeen hinnoittelun kannalta.

Jos hyödykkeeseen soveltuva markkinahäiriö olisi samaan aikaan myös osapuolten välisen johdannaisia koskevan yleissopimuksen päättämisperuste, katsotaan kysymyksessä olevan ensisijaisesti hyödykejohdannaisopimusta tai -sopimuksia koskeva markkinahäiriö, ellei pakottavasta lainsäädännöstä tai osapuolten muista sopimuksista muuta johdu.

7 Hinnan määrittäminen markkinahäiriötilanteessa

Markkinahäiriötilanteessa määrittelijä pyrkii määrittämään vahvistuksessa määritellylle kohdeetuutena olevalle hyödykkeelle korvaavan hinnan markkinoilta saatavilla olevan hintainformaation perusteella, mutta mikäli tällaista korvaava hinta ei määrittelijän arvion mukaan edellä mainituista markkinahäiriöistä johtuen olisi saatavilla, lykätään hinnan määrittelyä hyödykeoptioiden osalta kahdeksanteen pörssipäivään ja muiden hyödykejohdannaisien osalta viidenteen pörssipäivään saakka markkinahäiriön alkamisesta lähtien.

Mikäli vahvistuksessa määritellyn kohde-etuutena olevan hyödykkeen hinnan määrittäminen ei onnistuisi edellä mainitulla tavalla, määrittelee määrittelijä tällöin korvaavan hinnan parhaaksi katsomallaan tavalla ottamalla huomioon esimerkiksi viimeisimmän saatavilla olevan noteerauksen tai jonkin muun relevantiksi katsomansa informaation.

Mikäli kohde-etuutena olevan hyödykkeen hinnan määrittäminen siirtyy markkinahäiriön vuoksi, siirtyvät myös hinnan perusteella laskettavien suoritusarvo- ja/tai maksupäivät vastaavasti.

8 Verolain muutoksen vaikutus

Mikäli pankki katsoo olevan perusteltua, voi 6. g) -kohdan mukainen verotuksellinen markkinahäiriö olla myös ko. johdannaisopimuksen päättämisperuste. Tällöin ko. johdannaisopimus päättyy pankin ilmoittamana päivänä ja siihen liittyvät maksut nettotetaan yleissopimuksen kohdan 8. "Sopimuksen voimassaolon päättymiseen liittyvien maksujen nettouttaminen" mukaisesti.

9 Julkistetun hinnan korjaus

Mikäli kohde-etuutena olevan hyödykkeen julkaistua hintaa korjataan arvostuspäivän osalta hinnan julkaisemisen jälkeen ja tällaista korjausta koskeva ilmoitus julkaistaan kolmenkymmenen päivän kuluessa, voi määrittelijä päättää että hyödykkeen hintaa korjataan vastaavasti. Tällaisessa tapauksessa pankki ilmoittaa asiakkaalle maksettavan taikka asiakkaalta perittävän summan, mukaan lukien ko. summalle mahdollisesti maksettavan koron ajanjaksolle joka alkaa päivästä jolloin maksu olisi alun perin tullut tehdä ja päättyy siihen päivään jolloin korjausta vastaava summa suoritetaan.

LIITE JOHDANNAISSOPIMUKSIA KOSKEVAAN YLEISSOPIMUKSEEN

Sopimusta johdannaissopimusten yleisistä ehtoista ("sopimus") täydennetään tällä liitteellä seuraavasti:

1. Sopimuksen kohta 1.1 (Vahvistus) muutetaan kuulumaan seuraavasti:

Mikäli sopijapuolet eivät ole toisin sopineet, pankki lähettää asiakkaalle solmitusta johdannaissopimuksesta kirjallisen tai elektronisen vahvistuksen. Asiakkaan on ilmoitettava pankille välittömästi kirjallisesti, mikäli vahvistus on virheellinen. Mikäli asiakas ei yhden pankkipäivän kuluessa vahvistuksen vastaanottamisesta ilmoita vahvistuksen olevan virheellinen, asiakkaan katsotaan hyväksyneen vahvistuksen ja vahvistus on todiste solmitusta johdannaissopimuksesta. Pankilla on kuitenkin oikeus tarvittaessa pyytää asiakasta allekirjoittamaan ja palauttamaan vahvistuksen tai vahvistamaan johdannaissopimuksen muulla tavalla.

Mikäli vahvistuksen ja yleissopimuksen välillä on eroavaisuuksia, noudatetaan ensisijaisesti vahvistusta. Mikäli yleissopimuksen ja asiakkaan kanssa sovittujen mahdollisten erityisehtojen välillä on ristiriitaa, sovelletaan ensisijaisesti asiakkaan kanssa sovittuja erityisehtoja.

Puhelimitse tai muulla tavalla solmittu sopimus on kuitenkin aina sitova ja täytäntöönpanokelpoinen.

2. Sopimuksen kohtaan 15 (Ilmoitukset) lisätään kohdan viimeiseksi kappaleeksi seuraava kappale:

Antamalla pankille sähköpostiosoitteen ilmoitusten lähettämistä varten, asiakas hyväksyy, että pankki voi lähettää tämän sopimuksen mukaisia vahvistuksia, raportteja ja muita ilmoituksia salaamattomalla sähköpostilla ja ilman salasanavarmennusta. Mikäli asiakas käyttää sähköpostia tai muuta elektronista välinettä kommunikoinnissa pankin kanssa, asiakkaan katsotaan hyväksyneen, että asiakkaalle annetaan sääntelyn edellyttämiä tietoja muulla pysyvällä välineellä kuin paperilla.

3. Sopimuksen loppuun lisätään seuraavat uudet kohdat (16 - 20)

16 EMIR-asiakasluokat, selvitykseen liittyvät kynnyksarvot ja velvollisuudet

Pankin asiakkaat luokitellaan EMIR-asetuksen eli asetuksen OTC-johdannaisista, keskusvastapuolista ja kauppätietorekistereistä (European Market Infrastructure Regulation, EU 648/2012) mukaisesti asiakkaat luokitellaan joko finanssialalla toimiviin vastapuoliin (pankit, vakuutusyhtiöt jne.) finanssialan ulkopuolisiin vastapuoliin (yrityksiä) tai asiakkaisiin, joka eivät kuulu kumpaankaan edellä mainituista ryhmistä (lähinnä luonnolliset henkilöt).

EMIR-velvoitteet eivät koske luonnollisia henkilöitä, mutta pankin on raportoitava luonnollisen henkilön johdannaissopimukset kauppätietorekisteriin. Tiedot ovat myös valvontaviranomaisten saatavilla.

Finanssialan ulkopuoliset vastapuolet jaetaan niihin, joita koskevat vaatimukset määräysvelvollisuudesta (keskusvastapuoliselvitys) ja niihin jotka ovat vapautetut tästä velvollisuudesta. Tällä hetkellä raja on asetettu luotto- ja osakejohdannaisten osalta miljardiin euroon (nimellispääoma) ja kolmeen miljardiin euroon korkojohdannaisten osalta. Johdannaisia, jotka liittyvät asiakkaan liiketoimintaan tai varainhankintaan, ei oteta huomioon laskelmassa. Jos asiakas ylittää jommankumman kynnyksarvon (30 päivän jaksona), asiakas tulee keskusvastapuolimääritysvelvollisuuden piiriin. Jos asiakas ylittää kynnyksarvon (tai lakkaa olemasta kynnyksarvon yläpuolella), asiakkaan on ilmoitettava asiasta asianomaiselle valvontaviranomaiselle soveltuvien säännösten mukaisesti.

Asiakkaan velvollisuutena on arvioida mihin EMIR-luokkaan asiakas kulloinkin kuuluu ja ilmoitettava pankille asiasta. Jos asiakas on finanssialan ulkopuolinen vastapuoli, asiakkaan on ilmoitettava pankille, mikäli asiakas tulee keskusvastapuolimääritysvelvollisuuden piiriin tai lakkaa olemasta velvollisuuden piirissä.

Jos asiakas on finanssialalla toimiva vastapuoli, asiakkaan katsotaan vakuuttavan pankille, että asiakas on finanssialalla toimiva vastapuoli, siihen asti, kunnes asiakas toisin ilmoittaa.

Jos asiakas on finanssialan ulkopuolinen vastapuoli, asiakkaan katsotaan vakuuttavan pankille, ettei asiakas ole keskusvastapuolimääritysvelvollisuuden piirissä, ennen kuin asiakas on ilmoittanut asiasta pankille.

Jos asiakkaan ilmoitus siitä, ettei asiakas ole keskusvastapuolimääritysvelvollisuuden piirissä, on virheellinen tai harhaanjohtava, asiakkaan on viipymättä ja hyvässä uskossa neuvoteltava pankin kanssa tarvittavista muutoksista, jotta voidaan varmistaa, että (i) velvollisuuden piirissä olevat johdannaissopimukset voidaan määrittää keskusvastapuolen kanssa ja (ii) muita keskusvastapuolimääritysvelvollisuuden ulkopuolelle jääviä johdannaissopimuksia koskevia riskiä pienentäviä vaatimuksia noudatetaan. Tällaisia muutoksia voivat olla, muun muassa, lisävakuutta koskevat vaatimukset ja johdannaisten uudelleen hinnoittelu.

Tarvittavien muutosten sopimisen laiminlyönti merkitsee sopimusrikkomusta, joka koskee kaikkia niitä johdannaissopimuksia, joiden osalta asiakkaan ilmoitus oli virheellinen. Sopimusrikkomuksen johdosta, pankki irtisanoo edellä mainitut johdannaissopimukset ja laskee yleissopimuksen Sopimuksen voimassaolon päättymiseen liittyvien maksujen nettouttaminen -kohdan mukaisesti kyseisten johdannaissopimusten nettotappion tai -voiton pankin ilmoittamana päivänä. Näiden johdannaissopimusten irtisanominen ei merkitse koko yleissopimuksen irtisanomista eikä sopijapuolilla ole oikeutta irtisanoa tai purkaa yleissopimusta tai muita avoimia johdannaissopimuksia.

17 Kaupankäynti

Asiakas voi käydä valuutta- ja johdannaiskauppaa pankin kanssa pankin aukioloaikoina. Kaupankäynti, joka liittyy jokin kohde-etuussopimukseen, on mahdollista vain silloin, kun kyseinen säännelty markkina on auki. Asiakas ei voi käydä kauppaa tuotteilla, jotka liittyvät johonkin kohde-etuussopimukseen, jos pankki ei voi olla yhteydessä kyseiseen säänneltyyn markkinaan tai markkinalla toimivaan välittäjään teleliikennekatkoksen tai muun syyn vuoksi.

Asiakas voi antaa pankille toimeksiantoja joko kirjallisesti, puhelimitse tai elektronisen viestintäjärjestelmän kautta. Pankilla on velvollisuus tallentaa puhelinkeskustelut ja tiedot elektronisen viestintäjärjestelmän kautta tehdyistä toimeksiannoista. Tallenteita voidaan käyttää toimeksiantoon liittyvien oikeuksien ja velvollisuuksien toteuttamiseen. Pankin on säilytettävä tallenteet vähintään viisi vuotta. Asiakas voi pyynnöstä saada kopioita tallenteista.

Pankin mahdollisesti tarjoama neuvonta koskien tämän sopimuksen mukaisia johdannaissopimuksia ei ole riippumatonta sijoitusneuvontaa, koska pankin soveltuvuusarvio kattaa vain johdannaissopimuksia, joissa pankki itse on vastapuolena.

18 Johdannaissopimusten raportointi ja säännöllinen tiedonanto

Pankki lähettää asiakkaalle solmituista johdannaissopimuksista kuukausiraportin, josta käy ilmi johdannaisten markkina-arvo. Markkina-arvo lasketaan yleissopimuksen Sopimuksen voimassaolon päättymiseen liittyvien maksujen nettouttaminen -kohdan mukaisesti. Laskelmassa käytetään pankin keskihintaa eli osto- ja myyntihinnan keskiarvoa.

Johdannaissopimuksista, jotka perustuvat jokin kohde-etuussopimukseen, pankki lähettää kuitenkin vuosiraportin, joka sisältää vuoden aikana solmitut sopimukset.

Mikäli asiakas on finanssialalla toimiva vastapuoli tai finanssialan ulkopuolinen vastapuoli, asiakkaan tulee EMIR:n säätämässä laajuudessa yhden pankkipäivän kuluessa raportoida johdannaissopimukset kauppatietorekisteriin. Raportointivaatimus koskee jokaista solmittua sopimusta, sopimuksen muutosta ja sopimuksen päättämistä. Lisäksi niiden finanssialalla toimivien vastapuolien ja finanssialan ulkopuolisten vastapuolien, joita koskee velvollisuus keskusvastapuolimäärityksestä, on raportoitava päivittäin avoimien johdannaissopimusten arvostus.

Pankki ei raportoi asiakkaan puolesta asiakkaan pankin kanssa solmimia johdannaissopimuksia kauppatietorekisteriin, ellei sopijapuolet ole erikseen sopineet raportoinnista.

19 Riskienhallinta

19.1. Position täsmäytys

Mikäli asiakas on finanssialalla toimiva vastapuoli tai finanssialan ulkopuolinen vastapuoli, asiakkaan tulee EMIR:n mukaan tehdä pankin kanssa yleissopimuksen puitteissa tehtyjen avoimien johdannaisten täsmäytys.

Johdannaisten täsmäytys on EMIR:n mukaan tehtävä päivittäin, viikoittain, neljännesvuosittain vuosittain tai muutoin määräajoin. Määräaika riippuu avoimien OTC-johdannaisten lukumäärästä ja siitä ylittääkö asiakas määräytykseen liittyvät EMIR:n kynnysarvot.

Mikäli emme ole toisin sopineet toisin, pankki lähettää johdannaisten täsmäytyspäivänä yhden tai useamman listan asiakkaan avoimista johdannaiskaupoista. Lista sisältää johdannaissopimusten keskeiset ehdot ja markkina-arvot. Asiakkaan tulee viipymättä ilmoittaa pankille, mikäli asiakkaan mielestä listauksen tiedot ovat virheellisiä. Sopijapuolet neuvottelevat hyvässä uskossa ja pyrkivät sopimaan erovaisuuksista pikaisesti. Mikäli asiakas ei viiden pankkipäivän kuluessa vahvistuksen vastaanottamisesta ilmoita vahvistuksen olevan virheellinen, asiakkaan katsotaan hyväksyneen vahvistuksen ja vahvistus on todiste solmitusta sopimuksesta.

Se, että asiakas jättää kiistämättä jonkin täsmäytyslistan tiedon, ei merkitse asiakkaan luopumista oikeudesta kiistää kyseinen tieto jossakin muussa tarkoituksessa kuin kauppojen täsmäytystä koskevien säännösten soveltumisen osalta.

19.2. Position tiivistäminen

Mikäli asiakas on finanssialalla toimiva vastapuoli tai finanssialan ulkopuolinen vastapuoli, jolla on vähintään 500 avointa pankin kanssa solmittua OTC-johdannaissopimusta, asiakas on velvollinen kahdesti vuodessa analysoimaan positio pankin kanssa, ja mikäli on asianmukaista, suorittamaan positioiden tiivistämisen, jotta vastapuoliriskiä voidaan pienentää.

19.3 Erimielisyyksien ratkaiseminen

Jos tästä sopimuksesta tai sen puitteissa solmitusta johdannaissopimuksesta syntyy erimielisyys (lukuunottamatta vakuuden asettamista koskevaa erimielisyyttä), eri mieltä oleva sopijapuoli ilmoittaa asiasta viipymättä toiselle osapuolelle. Eri mieltä olevan sopijapuolen tulee kirjallisesti yksilöidä perusteet väitteelleen. Sopijapuolten tulee tämän jälkeen neuvotella erimielisyydestä ja pyrkiä ratkaisemaan erimielisyys pikaisesti kohtuullisella tavalla.

Jos erimielisyys koskee pankin tekemää yhden tai useamman johdannaissopimuksen arvostusta, asiakas voi pyytää, että pankki hankkii vähintään kahden ja enintään neljän luotettavan ja riippumattoman markkinaosapuolen noteerauksen. Jos noteeraukset poikkeavat olennaisesti pankin arvostuksesta, noteerausten keskiarvolla korvataan pankin arvostus ja pankki vastaa noteerausten hankkimisesta johtuneista kustannuksista. Jos noteeraukset eivät poikkea olennaisesti pankin arvostuksesta, noudatetaan pankin tekemää arvostusta ja asiakas vastaa noteerausten hankkimisesta johtuneista kustannuksista. Jos noteerauksia ei saada, noudatetaan pankin tekemää arvostusta. Pankilla on oikeus jättää huomiotta yksi tai useampi noteeraus, mikäli pankki katsoo, että tällaisten noteerausten mukaanotto ei johda kaupallisesti kohtuulliseen tulokseen.

Jos erimielisyyttä ei ole ratkaistu viiden pankkipäivän aikana, sopijapuolet siirtävät kiistan sopijapuolten ylempien johtajien ratkaistavaksi. Heidän tulee pyrkiä ratkaisemaan erimielisyys 30 pankkipäivän kuluessa.

Pankin velvollisuutena on raportoida Finanssivalvonnalle kaikki yli 15 miljoonan euroa koskevat erimielisyydet, joita ei ole ratkaistu 15 pankkipäivässä.

20 Pankin tiedonantovelvollisuus

Pankilla tai sen kanssa samaan konserniin kuuluvalla yhteisöllä on oikeus antaa asiakasta ja asiakkaan johdannaissopimuksia koskevia tietoja ja muita tietoja siinä määrin kuin säännellyn markkinan, keskusvastapuolen, kaupankäyntijärjestelmän tai muun vastaavan järjestelmän säännöt edellyttävät. Lisäksi pankilla on oikeus antaa tietoja kolmannelle taholle, mikäli tietojen antaminen on sallittua pankkia koskevien säännösten mukaan.

21 LEI-tunnus

Asiakkaan, joka on oikeushenkilö ja tekee johdannaissopimuksia, tulee hankkia LEI-tunnus (Legal Entity Identifier). Asiakkaan, joka tekee yksinomaan valuutta spot-sopimuksia tai sellaisia valuuttatermiinejä, jotka ovat voimassa olevan lainsäädännön mukaan maksuvälineitä, ei kuitenkaan tarvitse hankkia LEI-tunnusta. Asiakkaan tulee ilmoittaa pankille, mikäli asiakas ei käytä valuuttatermiiniä tiettyjen tavaroiden, palvelujen tai suorien sijoitusten maksamiseen.

22 Hyödykejohdannaiset

Asiakas vakuuttaa, että asiakas on pankin kanssa tekemiensä hyödykejohdannaissopimusten loppukäyttäjä. Tämä tarkoittaa, ettei asiakas tee omien asiakkaidensa kanssa niihin perustuvia vastaavia sopimuksia. Lisäksi asiakas vakuuttaa, että hyödykejohdannaissopimukset, jotka asiakas tekee pankin kanssa, vähentävät riskejä, jotka liittyvät välittömästi asiakkaan kaupalliseen toimintaan.

23 Avaintietoasiakirjat

Pankki on velvollinen toimittamaan ei-ammattimaiselle asiakkaalle avaintietoasiakirjan johdannaissopimuksesta. Asiakas voi saada avaintietoasiakirjan paperilla, mutta ellei asiakas toisin ilmoita pankille, asiakkaan katsotaan hyväksyneen, että pankki toimittaa avaintietoasiakirjan pitämällä sen asiakkaan saatavilla verkkosivustolla www.priips.danskebank.com.